

Zápis z 31. porady pro mezinárodní skupinu spojené s 15. poradou národní sítě IMPEL konané dne 23.5.2012

Zápis z 31. porady pro mezinárodní skupinu spojené s 15. poradou národní sítě IMPEL konané na ředitelství dne 23.5.2012

Přítomni: dle prezenční listiny

Lenka Němcová přivítala účastníky porady a seznámila je s programem

1. Informace z MŽP (Michaela Jeřábková, MŽP)

Priority Dánského předsednictví v oblasti životního prostředí

Hlavními prioritami dánského předsednictví (DK PRES) jsou:

- Ekonomika šetrná k životnímu prostředí a zdrojům
- Zdraví a životní prostředí
- Ochrana klimatu

Dále se snaží o nastavení rámce pro nově připravovaný 7. akční program pro životní prostředí, ČR silně podporuje snahu DK PRES v této záležitosti a aktivně se zapojuje do debaty o budoucí politice životního prostředí EU. Zásadní událostí bude vrcholná Konference OSN o udržitelném rozvoji (20. - 22.6.2012), která bude zaměřena na 2 hlavní úkoly: zelená ekonomika v kontextu udržitelného rozvoje a vymýcení chudoby a globální institucionální rámec pro udržitelný rozvoj.

Výstupy z Rady EU pro životní prostředí (9.3.2012 Brusel)

- Rio+20: Cesty k udržitelné budoucnosti – přijaty závěry rady
- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států omezit nebo zakázat GMO na jejich území (první čtení) – Rada nebyla ve stavu dosáhnout politické dohody během jednání

- Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) – orientační rozprava. Byl stručně představen nový návrh programu pro životní prostředí LIFE.

ČR se snaží, aby se zdraví a životní prostředí stalo jedním z hlavních pilířů 7. akčního programu. Pro ČR je rovněž důležitá připravovaná zpráva o implementaci nařízení REACH, kterou by měla EK předložit (do konce roku 2012). Při možných úpravách chemické legislativy je třeba brát v úvahu nejen dopady na zdraví, ale i na malé a střední podniky a jejich konkurenceschopnost. DK PRES bude pokračovat v projednávání návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 1999/32/ES o obsahu síry v námořních palivích a návrhu směrnice o kontrole závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (SEVESO) s cílem dosáhnout shody v prvním čtení. K návrhu nařízení, kterým se mění nařízení č. 689/2008/ES o vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek (PIC) se již DK PRES podařilo dosáhnout shody mezi Radou a EP. Dále pokračuje vyjednávání nové mezinárodní úmluvy o rtuti. EK zveřejnila v prvním čtvrtletí 2012 dlouho očekávané analýzy dopadu vyššího cíle snižování emisí skleníkových plynů na členské země. Hlavním cílem Dánska bylo schválení pozice k dokumentu „Cestovní mapa pro přechod k nízkouhlíkové konkurenceschopné ekonomice do roku 2050“ (Roadmap for moving to a low-carbon economy in 2050) – návrh byl na březnové Radě EU přijat pouze jako závěry předsednictví s podporou 26 zemí (PL již podruhéablokovalo). Pokračovala činnost navazující na sedmnácté zasedání konference smluvních stran (COP 17) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a na sedmé zasedání smluvních stran Kjotského protokolu (CMP 7) (Durban, Jihoafrická republika, 28. listopad – 9. prosinec 2011) – závěry Rady byly přijaty.

Neformální Rada pro životní prostředí (17. - 19.4.2012, Horsens)

Hlavní témata:

- priority 7. Akčního programu pro životní prostředí a přechod k zelené ekonomice
- příprava na konferenci Rio + 20
- budoucnost systému EU ETS

Výstupy z neformální Rady

1. Akční program pro životní prostředí (7EAP)

- DK PRES připraví závěry Rady, které by měly být projednány na řádném zasedání Rady EU pro životní prostředí 11.6.2012
- 7 EAP by měl přispět k implementaci Strategie Evropa 2020 a měl by obsahovat především tyto oblasti: efektivní využívání zdrojů, přizpůsobení se dopadům změny klimatu, ochrana biodiverzity, městské životní prostředí
- Zásadní je řádná implementace stávající legislativy než přijímání nových závazků.
- Přechod na zelenou ekonomiku i s ohledem na globální ekonomiku v kontextu přípravy na Rio+20 tak, aby se zvýšila konkurenceschopnost, udržitelné a efektivní využívání zdrojů a nízkouhlíkový růst
- Česká republika podporuje úspory v nakládání se zdroji a energetické úspory (např. v rezidenčních a administrativních budovách).

- Rio+20 – diskutována příprava na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji, která se uskuteční v červnu 2012 v Rio de Janeiro – 5 základních cílů
- zajistit všeobecný přístup k pitné vodě a hygienickým službám a udržitelné nakládání s vodou
- zajistit zdravé prostředí oceánů a moří
- obnovit kvalitu půdy na úroveň dobrých podmínek a nakládat s půdou udržitelným způsobem
- zajistit udržitelnou energii do roku 2030
- zajistit udržitelné nakládání se všemi zdroji během jejich životního cyklu
- diskutovat otázky související s přebytkem emisních povolenek v EU ETS a tedy i jejich nízkou cenou (cca 7 €/EUA)

Připravovaná Rada pro ŽP (11.6.2012, Lucemburk)

- návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o účetních pravidlech a akčních plánech týkajících se emisí skleníkových plynů a jejich pohlcení v důsledku činností souvisejících s využíváním půdy, změnami využívání půdy a lesnictvím (LULUCF) – orientační debata
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zřízení programu pro životní prostředí a klimatickou akci (LIFE) – zpráva o pokroku
- návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokud jde o prioritní látky v oblasti vodní politiky – zpráva o pokroku
- revize směrnice 199/32/ES o obsahu síry v námořních palivech – politická dohoda
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o recyklaci lodí – zpráva o pokroku

1. Informace z CENIA (Ing. Valta, CENIA)

Byla předána informace, že se mění sídlo CENIA, od 1.6.2012 bude CENIA sídlit v budově Ministerstva životního prostředí, Vršovická 1442/65. Byla také podána zpráva o systému **ISPOP**. Byl zaznamenán 2,5 násobný nárůst hlášení v roce 2011 oproti roku 2010 a také došlo k pětinasobnému nárůstu počtu ohlašovatelů. Celkový počet přijatých dokumentů k 16.5.2012 činil 150 135, celkový počet registrovaných subjektů (2010 – 2012) je 44 424, počet nově registrovaných subjektů v roce 2012 je 18 376. Statistika ISPOP dle jednotlivých hlášení:

IRZ 4 881 (5%)

hlášení o nakládání s odpady 71 978 (67%)

souhrnná provozní evidence zdrojů znečišťování ovzduší 20 522 (19%)

poplatky za odebrané množství podzemních vod 3 409 (3%)

množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách 3 236 (3%)

ostatní 3 078 (3%)

Nejčastější problémy v ISPOP: odložení hlášení (v případech, kdy nemělo být podáno) – dle správního řádu je funkční pouze u nepoplatkových hlášení, podání hlášení za subjekt ověřovatele, zobrazení hlášení k ověření v uživatelských účtech ověřovatelů dle vykonávané agendy, přidání uživatele, příp. změna údajů uživatelů subjektu ověřovatele.

Byl zpřístupněn **EnviHELP** a je dostupný na adrese helpdesk.cenia.cz, má interaktivní systém nápovědy a slouží především k zadávání specifických dotazů a zajištění expertní odpovědi. Nyní probíhá naplňování znalostní databáze v oblastech:

- životní prostředí obecně
- ochrana vod
- odpadové hospodářství
- ochrana ovzduší
- ochrana přírody
- ochrana půdního fondu a lesní hospodářství
- geologie a hornictví
- územní plánování, stavební řád
- posuzování vlivů na životní prostředí
- nakládání s chemickými látkami
- prevence závažných havárií
- geneticky modifikované organismy
- integrovaná prevence znečišťování
- energetika
- hluk
- ochrana klimatu
- dotace a podpory
- ISPOP

1. Informace o 8. Valném shromáždění IMPELu ve Varšavě, jednání clusteru I, 9. Valném shromáždění IMPELu v Kodani (L. Němcová, ČIZP - Ř)

8. Valné shromáždění sítě IMPEL (24.11. - 25.11.)

V rámci polské prezentace nám byla představena Polská inspekce životního prostředí. Inspekce provádí pouze inspekce, povolení uděluje krajské a oblastní samosprávné úřady. Inspekce je rozdělena na ředitelství a 16 regionálních inspektorátů životního prostředí. Inspekce úzce spolupracuje s dalšími úřady, jako například Kanceláří státních zástupců, Celní inspekcí, Národní inspekcí práce, Veterinární inspekcí, Státním hasičským sborem atd. Inspekce vykonala v roce 2010 - 67% plánovaných a 33%

neplánovaných inspekci. V Polsku se nachází 70 000 podniků v registru a v roce 2010 bylo vykonáno 30 000 inspekci, z toho u 9 200 (31 %) bylo zjištěno porušení zákona. Celkem pracuje na Polském inspektorátu 665 inspektorů v hlavním pracovním poměru. V Polsku byla provedena kategorizace zařízení dle hodnocení rizik. Zařízení jsou rozděleny do 5 kategorií:

- kategorie I (nejvyšší riziko) – inspekce probíhá každý rok
- kategorie II (vysoké riziko) – inspekce probíhá každé dva roky
- kategorie III (průměrné riziko) – inspekce probíhá každé tři roky nebo méně často
- kategorie IV (nízké riziko) – inspekce každé čtyři roky nebo méně často
- kategorie V- zařízení nemají povolení, nejsou zahrnována do plánu, inspekce tady probíhá na žádost o intervenci

Celkem v **kategorii I – IV zařazeno 67 % zařízení** v Polsku:

- kategorie I – 3 %
- kategorie II – 7%
- kategorie III – 16 %
- kategorie IV – 41%

V kategorii V je zařazeno 33 % zařízení.

Hlavní výzvy pro Polský inspektorát:

1. **Organizace** – udržet jednotu s regionálními inspektoráty navzdory organizačním změnám
2. **IT systém** – implementovat nový IT nástroj, který byl vyvinut v rámci Polsko – norského projektu PL0100 pro denní práci regionálních inspektorátů. Využít výsledky z projektu EasyTools ke zlepšení polských metod pro hodnocení rizik, což je součástí nového IT nástroje.
3. **Implementace nové legislativy** – směrnice o průmyslových emisích + směrnice Seveso III
4. **Prosazování odpadového hospodářství u komunálních odpadů** – v Polsku končí na skládkách více než 80 % komunálních odpadů

V další části Valného shromáždění byly podány zprávy o práci všech tří clusterů:

Cluster I – zpráva byla podána Horstem Bütherem

probíhající a ukončené projekty:

- Vývoj snadného a flexibilního nástroje pro hodnocení rizik při plánování inspekci – EasyTools, fáze 2
- Srovnávací program o implementaci a prosazování standardů kvality ovzduší v průmyslově znečištěných oblastech, fáze 2
- Vývoj kvalitativního a kvantitativního hodnotícího nástroje pro hodnocení výkonu inspekci životního prostředí v EU
- Zlepšení povolování a inspekci farem prasat pod IPPC - zpracování praktické příručky
- projekt o skládkách ve členských zemích
- Lekce získané z havárií – konference v Aix-en-Provence 2011

- Zajištění souladu s legislativou skrze manažerské systémy podniků
- Určení inspekčních cílů, monitoring a vykonávání inspekci

Cluster II – zpráva byla podána Kevinem Merciecam

- IMPEL TFS výměnné dny 2011
- Využití checklistů ke zhodnocení nařízení o přepravě odpadů (společná aktivita clusteru 2 a 3)
- Děláním správných věcí pro inspekce v rámci přepravy odpadů
- Spolupráce se zeměmi, které nejsou členy OECD v Asii v rámci nelegální přeshraniční přepravy odpadů
- IMPEL TFS – spolupráce s Afrikou pokračuje
- Zařízení k ukládání odpadů
- Prosazovací akce

Cluster III – zpráva byla podána Aileen Kirmond

- Využití efektivních alternativních přístupů k inspekcím pro zajištění souladu s legislativou
- Zapojení stakeholderů do implementace prioritní legislativy na období 2012 – 2015

Nové návrhy projektů ke schválení

Cluster 1 – Horst Büther

- IRI Itálie (Lombardie) – projekt byl přijat
- IRI Island – projekt byl přijat
- Implementace EIA na bázi konkrétních případů (odložený návrh projektu z roku 2011) – projekt byl přijat
- Inspekce průmyslových zařízení podle směrnice o průmyslových emisích – projekt byl přijat, účast ČR
- Směrnice o průmyslových emisích – změna v povoleních a jak se vypořádat s podstatnými změnami, projekt byl přijat – účast ČR
- Určení inspekčních cílů, monitoring a vykonávání inspekci, projekt byl přijat
- Energetická efektivnosti při povolování a inspekci, fáze 3, projekt byl přijat
- Propojení směrnice IPPC a rámcové směrnice o vodách, fáze 3, projekt byl přijat
- Projekt o skládkách ve členských zemích, fáze 2, projekt byl přijat, účast ČR
- Zlepšování povolování a inspekci ve farmách prasat pod IPPC – zpracování praktické příručky, fáze 2, projekt byl přijat

Cluster 2 – Nancy Isarin

- Prosazovací akce III – projekt byl přijat, účast ČR
- EU- Afrika spolupráce, projekt byl přijat
- EU- Asie spolupráce, projekt byl přijat
- NCP výměnné dny 2012, projekt byl přijat, účast ČR
- Zařízení pro ukládání odpadů, fáze 2, projekt byl přijat, účast ČR
- Děláním správných věcí TFS, projekt byl přijat
- Založení sítě státních zástupců, projekt byl přijat, účast ČR

- Kritéria pro přechod určitých druhů odpadů z režimu „odpad“ do režimu „neodpad“, projekt byl odložen

Cluster 3 – Aileen Kirmond

- Vybrání alternativních přístupů k inspekcím k zajištění souladu s legislativou a k dosažení cílů v životním prostředí – projekt přijat, účast ČR
- vlastnictví v EU a životní prostředí – projekt odložen
- Jak motivovat průmysl ke zlepšení environmentálního chování při výrobních procesech – projekt odložen
- Využití řetězu dodavatelů ke snížení dopadů na životní prostředí – projekt přijat

Bylo dohodnuto, že náklady na projekt by neměly přesahovat 25000,- €, předsedové jednotlivých clusterů snížily náklady na jednotlivé projekty a bylo hlasováno o podpoře a možné účasti jednotlivých států.

Jednání Clusteru I v Edinburghu

První společné zasedání clusteru 1 a 3 bylo zahájeno prezentací hostitelského Skotska o činnosti Skotské agentury životního prostředí (SEPA). SEPA byla založena v roce 1996 z 64 jednotlivých úřadů a má nyní 1100 zaměstnanců. SEPA vydává povolení a vykonává inspekce, pokud SEPA zjistí neplnění zákonných povinností provozovatele nejdříve proběhne neformální „varovná“ diskuse s provozovatelem, pokud není účinná následuje zaslání „varovného dopisu“, poté následuje další „varovný dopis“ již s výčtem dalších kroků, které budou následovat, pokud nedojde k nápravě, následuje oficiální oznámení o zamítnutí povolení a jako poslední krok je doručena oficiální zpráva o odebrání povolení.

Dále byly diskutovány návrhy národních koordinátorů k možnému řešení snížení rozpočtu o 100 000,- € na rok 2012. Vzhledem k tomu bylo dohodnuto, že některé projekty budou přesunuty na rok 2013 a Konference IMPEL bude přesunuta na druhou polovinu roku 2013. Je nutné také řešit otázku členských poplatků, kdy většina členských států platí nižší poplatek než je doporučen v pravidlech sítě IMPEL. O poplatcích se bude dále jednat na Valném shromáždění v Kodani.

Počet schůzek Rady IMPEL v Bruselu bude snížen ze 4 na 2 a dále budou náklady na všechny projekty sníženy o 10 %. Těmito kroky je rozpočet na rok 2012 stabilizován a Rada IMPEL připraví na Valné shromáždění v Kodani revizi finanční situace.

Zprávy o ukončených projektech:

- Vývoj kvalitativního a kvantitativního hodnotícího nástroj inspekcí životního prostředí ve státech EU
- Srovnávací program k implementaci standardů kvality ovzduší v průmyslových oblastech
- Zajištění souladu s legislativou skrze manažerské systémy podniků
- Easytool II
- Poučení získané z havárií
- Využití alternativních efektivních přístupů k inspekcím životního prostředí

Zprávy z probíhajících projektů

- IRI Itálie
- IRI Island
- Implementace EIA na základě praktických příkladů
- Inspekce životního prostředí v souladu se směrnicí o průmyslových emisích
- Směrnice o průmyslových emisích – povolení a jak se vyrovnat se změnami
- Určení inspekčních cílů a monitoring – fáze II
- Energetická efektivnost při povolování a inspekcích, fáze III
- Zlepšení povolování a inspekci u farem prasat spadajících pod směrnici IPPC, fáze II
- Spojení rámcové směrnice o vodách a směrnice IPPC
- Projekt o skládkách, fáze II
- Výběr přístupů k zajištění souladu s legislativou
- **Návrhy nových projektů:**
- EasyTool III – bude se jednat o třetí fázi projektu, v rámci kterého byl již vyvinut program pro plánování inspekcí na základě hodnocení rizik. Cílem III. fáze projektu je zajistit nástroj pro uchovávání a zpracování dat v rámci programu IRAM, které by bylo možné stáhnout z webové stránky IMPEL, byla by vypracována příručka pro jeho používání a proběhlo by školení pro potencionální uživatele programu. Projekt podpořila většina účastníků.
- Zajištění souladu s legislativou skrze manažerské systémy podniků II fáze – jedná se o II fázi projektu, vzhledem ke snížení rozpočtu se tento projekt doporučuje ke zvážení.
- Strategie prosazování – podobné přístupy, rozdíly a nejlepší praxe – cílem projektu je srovnat prosazovací přístupy v členských zemích a nalézt tzv. „dobrou praxi“
- Poučení získané z havárií 2013 – jedná se o pravidelně konanou konferenci, kde jsou prezentovány nejzávažnější průmyslové havárie, které se udály v členských zemích v průběhu dvou let. Projekt byl jednomyslně odsouhlasen a konference proběhne v červnu 2013 ve Francii.
- DECO projekt (zabývající se dekontaminací a monitorovacími postupy u podzemních vod a půdy ve znečištěných, bývalých průmyslových oblastech) – většina účastníků vítá tento projekt, vzhledem k tomu, že návrh bude ještě přepracován, projekt bude odsouhlasen v písemné proceduře.
- Směrnice o průmyslových emisích a REACH – projekt má nalézt spojitost mezi směrnicí o průmyslových emisích a nařízením REACH a účastníci projektu by měli být odborníky na oba tyto zákony. Většina účastníků se vyjádřila skepticky k tomuto projektu i vzhledem k tomu, že nalézt takové odborníky by bylo velmi složité ne-li nemožné.
- Dále byl v rámci úspor stanoven strop pro zpáteční letenku hrazenou z rozpočtu IMPEL na 360,- € a ubytování 90,- €. Pokud projektový vedoucí počítá v rámci projektu s konzultantem, musí konzultant uzavřít smlouvu přímo s IMPEL a musí jí podepsat předseda nebo místo předseda sítě, a to i v případě, že konzultant je hrazen z prostředků členského státu. Náklady na práci konzultanta v rámci projektu nesmí přesáhnout 10 000,- €.

1. Valné shromáždění v Kodani

Proběhne ve dnech 7.6. - 8.6. a za ČR se ho zúčastní L. Němcová (ČIŽP) a P. Ptáčková (MŽP). Byla pozvána Marianne Wennig, ředitelka Ředitelství pro životní prostředí EK, která přednese řeč o budoucí spolupráci mezi sítí IMPEL a EK v rámci 7. akčního programu pro životní prostředí. V rámci Valného shromáždění proběhne také workshop k 7. akčnímu programu. Budou podány zprávy z jednotlivých clusterů a budou se diskutovat návrhy nových projektů na rok 2013. O členství požádala Švédská agentura pro námořnictví a vodní hospodářství a Švýcarská federální kancelář pro životní prostředí a přírodu. Rada IMPEL doporučuje Valnému shromáždění obě organizace do sítě IMPEL přijmout. Dále bude přednesena aktualizovaná zpráva o spolupráci mezi IMPElem a EK a aktualizované strategie pro životní prostředí. Eugene Mazur z OECD bude prezentovat o regulování a podpory souladu s legislativou u malých a středních podniků a dále budou předneseny aktualizované zprávy o práci sítě INECE, RENA a NEPA. Druhý den Valného shromáždění budou diskutovány hlavně informační záležitosti – stabilizace rozpočtu, členské poplatky, zlepšení řízení sítě atd.. Na závěr přednese Michael Nicholson ze sekretariátu sítě IMPEL aktualizovanou zprávu o fungování sekretariátu.

4. Mezinárodní lesnické aktivity ČIŽP (M. Baranyai, OI Hradec Králové)

M.Baranyai informoval o mezinárodních aktivitách v oblasti lesnictví, ve kterých zastupuje ČIŽP na základě pověření ředitelství ČIŽP, případně MŽP.

Aktivity sítě GreenForce byly od roku 2010 přerušeny s ohledem na omezení finanční podpory ze strany Evropské komise. Dne 28.1.2011 se v Bruselu konalo zasedání sítě GreenForce, které mělo za cíl vyhodnotit dosavadní činnost sítě a sumarizovat návrhy na její aktivity v budoucnosti. Bylo projednáno nové organizační uspořádání sítě, v rámci kterého vznikla tzv. „Troika“ (rotující předsednictví třech států), do které byly pro začátek navrženy DE, UK a CZ. Německo se dobrovolně přihlásilo s návrhem projektu pro letošní rok, ale s ohledem na omezení podpory ze strany Evropské komise byl projekt odložen. Z hlediska financování sítě byly zváženy různé možnosti, přičemž bylo odsouhlaseno, že se během jarního období zpracovalo zadání tříletého projektu INTERREG na téma „Natura 2000 a lesy“ s předpokládaným rozpočtem 2 500 000 Eur. Po soustředění administrativně náročných tabulek a podkladů ze strany sedmi států, které projevíly zájem, byl společný návrh do Bruselu k schvalovacímu procesu, koncem roku 2011 byl však návrh projektu zamítnut. V souvislosti s přípravou plenárního zasedání sítě IMPEL v Kodani oslovilo Generální ředitelství EK pro životní prostředí sekretariát IMPEL, zda by bylo možné tuto síť rozšířit o problematiku ochrany přírody.

Přestože aktivity sítě GreenForce byly utlumeny, tato síť již získala určité povědomí v Evropě, o čemž svědčí zájem o přednášky expertů GreenForce na různých seminářích s tematikou ochrany přírody a lesnictví. M.Baranyai byl pozván na školení školitelů sítě THEMIS, které se konalo 8.-10.5.2012 v Budapešti, aby zde prezentoval problematiku nezákonných těžeb dříví a akčního plánu FLEGT. Dále o obdobnou přednášku projevíla zájem síť RENA, která organizuje semináře pro inspektory v balkánských zemích v termínu 23.-25.10.2012 v Makedonii a následně 13.-15.11.2012 v Albánii. Na základě předběžné dohody by zde za síť GreenForce měli prezentovat případové studie B.Riehl z Rakouska, S.House ze Skotska a M.Baranyai za ČIŽP.

Dále informoval o evropském akčním plánu FLEGT, který byl zveřejněn v roce 2003 s cílem omezit nezákonné těžby v lesích a podporovat trvale udržitelné lesnické hospodaření. Od roku 2005 byly cíle implementovány nařízením EU č. 2173/2005, jehož základem jsou dobrovolné dohody mezi EU a zeměmi tropického pásma, kde dochází k dramatickému úbytku tropických pralesů. Koncem loňského roku bylo zveřejněno nařízení EU č. 995/2010, kterým se stanoví povinnosti subjektů uvádějící na trh dřevo a dřevařské výrobky. Implementaci tohoto nařízení má v kompetenci Ministerstvo zemědělství, se kterým zástupci MŽP a ČIŽP od května 2011 projednávali rozdělení kompetencí v sektoru MZe a MŽP. Výsledkem jednání je návrh nového zákona o dříví, který je v současnosti v mezirezortním připomínkování. ČIŽP v návrhu nového zákona zakotvila možnost zadržení a zabavení nezákonně vytěženého dříví, nicméně lze v tomto směru očekávat odpor ze strany vlastníků lesa a lesních hospodářů. Opodstatněnost požadavku na zabavení nezákonně vytěženého dříví demonstroval na případech nezákonných těžeb, jejichž počet se ve Východních Čechách v roce 2011 ztrojnásobil.

V závěru svého vystoupení informoval o lesnických certifikacích FSC a PEFC, kde se zástupci ČIŽP aktivně zapojili do revize národních systému těchto certifikačních systémů.

1. informace z 23. zasedání specializované skupiny Interpolu pro wildlife crime a z 1. summitu vrcholných činitelů státních institucí spojených s prosazováním práva životního prostředí. (P. Říhová, ČIŽP ČR)

23. zasedání specializované skupiny Interpolu pro wildlife crime

Zúčastnila jsem se na pravidelném každoročním zasedání skupiny Interpol Wildlife Working Group, v níž zastupuji Českou republiku (v Pollution Group ČR zastoupení nemá). 23. zasedání IWWG pořádal Generální Sekretariát Interpolu ve spolupráci s Královskou policií Thajska. Slavnostního zahájení zasedání se zúčastnil generální tajemník úmluvy CITES John Scanlon a výkonný ředitel Interpolu Jean Michel Loboutin. Úvodní proslov o důležitosti prosazování zákonů o ochraně životního prostředí měl thajský premiér, zasedání se zúčastnil i ministr životního prostředí a přírodních zdrojů Thajska. Nelegální obchod s wildlife je jednou z nejdestruktivnějších forem kriminality. Zkušenosti ale ukazují, že argumentace zachováním biodiverzity a ochranou ohrožených druhů není příliš účinná a nevede k zavedení efektivních opatření, je proto nutné více zohlednit i širší kontexty jako je politická stabilita, ekonomika, sociální aspekty, zavlečení chorob ad. Norsko uvedlo jako vhodný příklad ztráty na zisku státu při nelegálním rybolovu. Nelegální rybolov a s ním spojené ztráty na daních připraví Norsko o 300 milionů USD ročně, což je velmi

silný argument pro veřejnost i politiky. V současné době je mnoho nástrojů k potírání nelegálních aktivit, nejsou však využívány nebo nejsou využívány efektivně, neboť k tomu není vůle. Byly proto diskutovány možnosti zvýšení politického povědomí o wildlife crime. Zmíněno bylo obsáhlejší seznamování politických činitelů a veřejnosti se statistikami a specifickými detaily případů, což ovšem často naráží na ochranu citlivých údajů a povinnost mlčenlivosti enforcement orgánů. USA informovaly o svém speciálním webu pro veřejnost, který je zaměřen na wildlife crime.

V oblasti obchodu s tropickým dřevem je spolupráce institucí, enforcement a celkový boj proti nelegálnímu obchodu se dřevem doposud naprosto neefektivní. Nedošlo k žádnému odsouzení osob z kriminálních syndikátů, pravidelně ale dochází k zavražďování a útokům na vyšetřovatele, rangery a místní úřady. Někteří z úředníků i zmizeli či byli zabiti. Vyskytuje se masivní korupce. Co se týče EU pouze 10% dřeva používaného v EU pochází z dovozu, zbytek je vlastní produkce států EU. Dle odhadů cca 20% importovaného dřeva pochází z nelegálních zdrojů. EU proto nově zavedla EU Timber Regulation, jehož principem jsou opatření zakazující uvádět na trh v EU dřevo s nejasným či nelegálním původem a další opatření ke kontrole. Nařízení bude muset aplikovat všech 27 členských zemí EU, připojilo se i Norsko a Švýcarsko.

1. celosvětový summit pro vedoucí pracovníky zabývající se životním prostředím a prosazováním práva

1. celosvětový summit pořádal Generální Sekretariát Interpolu a OSN pro vedoucí pracovníky institucí zabývajících se životním prostředím a prosazováním práva. Jednání se věnovalo hlavním oblastem kriminality páchané na životním prostředí – wildlife, odpadům, nelegální těžbě dřeva a nelegálnímu rybolovu. Jako klíčová strategie pro ochranu životního prostředí byla prezentována Interpolem doporučovaná koncepce **National Environment Task Forces**. Tento model navrhuje sdružit v jedné výkonné jednotce pracovníky policie, celní správy a odborné složky (např. Inspekce či různých odborných institucí). Propojením a společným fungováním dojde ke sdílení znalostí a kompetencí a podstatně efektivnějšímu šetření případů. Tato koncepce byla Interpolem publikována jako doporučující model pro členské země, za vzor byly dány země jako např. Velká Británie či Nový Zéland, kde tyto jednotky již léta úspěšně pracují.

1. Poučení získané z havárií (D. Grůza, ČIŽP – OI Ostrava)

Seminář byl pořádán pod záštitou IMPEL jako již pravidelně v dvouletých intervalech, s místem konání v Aix-en-Provence. Zaměření semináře je na oblast závažných průmyslových havárií, z nichž část spadá pod směrnici SEVESO (PZH), část prezentovaných havárií je však i mimo oblast působnosti směrnice, např. havárií při dopravě. Cílem semináře je prezentovat konkrétní havarijní případy z jednotlivých zemí, podělit se o zkušenosti s jejich zmáháním, ale především diskutovat příčiny jejich vzniku a možnosti prevence. Již standardně se střídá vždy prezentace jedné konkrétní havárie s následnou diskuzí, letos poprvé pak doplněnou o zodpovězení nejen ústních, ale i písemných dotazů z publika. Semináře se opět zúčastnil vysoký počet posluchačů a přednášejících, mezi posluchači převažovali zástupci francouzských orgánů a organizací. Před zahájením byly účastníkům předány tištěné i elektronické podklady. Mezi pozoruhodné prezentace patřila například kauza

obce Kolontár, která je největší nehodou v historii Maďarska, dále např. vykolejení vlaku s LPG u Viareggia (It.) s fatálními následky na životech a okolních nemovitostech nebo případ porušeného ropovodu v cenné přírodní formaci u Manosque (Fr.). Znatelný kvalitativní posun byl i v přípravě podkladových materiálů. Pro hodnocení závažnosti havárií byly opětovně využity již dříve prezentované 4 parametry, a sice množství uvolněných nebezpečných látek, dopad na obyvatelstvo (osoby), na životní prostředí a ekonomické dopady (viz. www.aria.developpement-durable.gouv.fr).

1. Informace o prvním setkání projektového týmu v rámci projektu „Inspekce průmyslových zařízení podle směrnice o průmyslových emisích“ (T. Augustin, OI Brno)

Projekt má za cíl zorganizovat výměnu informací týkající se nejlepších postupů pro implementaci článku 23 směrnice o průmyslových emisích s ohledem na pokyny týkající se plánování inspekci a hodnocení rizik již vyvinutých IMPELem a požadavků popsanych v článku 23 směrnice o průmyslových emisích:

- Rozvoj příkladů plánu inspekci
- Rozvoj příkladů inspekčních programů
- Překlad obecného hodnocení rizik pro životní prostředí uvedeného v článku 23 do praktických kritérií pro hodnocení rizik jako praktických příkladů
- Jak používat IMPEL webovou aplikaci pro hodnocení rizik v této souvislosti
- Propojení běžných kontrol s mimořádnými a s kontrolami vztahující se k další environmentální legislativě (např. SEVESO inspekce)
- Příprava a zveřejnění inspekční zprávy

Výsledkem projektu má být IMPELovsky průvodce k implementaci článku 23 směrnice o průmyslových emisích pro příslušné orgány a je možná druhá fáze projektu pro vývoj webové aplikace.

Probíhalo jednání nad články směrnice o průmyslových emisích svázaných s inspekcemi

- Čl. 3 (22) definice inspekce
- Čl. 7 mimořádné události a havárie
- Čl. 8 nedodržení podmínek povolení
- Čl. 16 požadavky na monitorování
- Čl. 23 inspekce v oblasti životního prostředí

- Plány inspekcí - (některé členské státy mají podle významu vlivu kategorií na ŽP rozdělena zařízení do skupin a tyto různé skupiny jsou následně kontrolovány lokálními, regionálními nebo celostátními orgány podle dané skupiny zařízení).

Podle IED členské státy zajistí, aby se na všechna zařízení vztahoval plán inspekcí v oblasti životního prostředí na celostátní, regionální nebo místní úrovni a aby byl tento plán pravidelně přezkoumáván a podle potřeby aktualizován. Každý plán inspekcí v oblasti životního prostředí musí obsahovat:

- obecné posouzení příslušných významných otázek v oblasti životního prostředí;

- zeměpisnou oblast, na kterou se vztahuje;

- seznam zařízení, na která se vztahuje;

- postupy pro vypracování programu běžných inspekcí v oblasti životního prostředí a postupy pro mimořádné inspekce v oblasti životního prostředí ;

- Programy inspekcí - na základě plánů inspekcí se podle IED budou pravidelně vypracovávat programy běžných inspekcí v oblasti ŽP, včetně četnosti prohlídek na místě u různých druhů zařízení. Doba mezi dvěma prohlídkami na místě se stanoví na základě systematického posuzování rizik v oblasti ŽP u dotyčných zařízení, přičemž v případě zařízení představujících nejvyšší riziko nesmí být delší než jeden rok a v případě zařízení představujících nejnižší riziko delší než tři roky. Při systematickém posuzování rizik v oblasti životního prostředí se vychází alespoň z těchto kritérií:

- možné a skutečné dopady dotyčných zařízení na lidské zdraví a životní prostředí při zohlednění úrovně a druhů emisí, citlivosti místního prostředí a rizika havárií;

- historie dodržování podmínek povolení;

- účast provozovatele v systému Unie pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS)

- Rozvrhy inspekcí (v současné době je toto na ČIŽP nazýváno plán inspekční činnosti na daný rok).
- Výsledky inspekcí a publikace výsledků inspekcí – diskutována problematika zveřejňování výsledků inspekcí (nutno vytvořit vedle protokolu z kontroly, který je pro potřeby inspekčního orgánu i zprávu z kontroly, která musí být zveřejněna – byl diskutován její obsah a rozsah, na základě této diskuze převládal názor, aby v této zprávě bylo pouze obsaženo zda nedošlo, či zda došlo k porušení podmínek IP (nevýznamnému, významnému, závažnému), ale více že by nemělo být konkretizováno. Zpráva by měla být prováděna pouze z kontroly na místě, nikoli z ostatních typů kontrol, jako jsou např. kontrola předané evidence na inspekci, atd...).
- Národní implementace IED – směrnici o průmyslových emisích je nutno do národní legislativy implementovat do 7.3.2013 některé členské státy již takto učinili, v ČR je připravována změna zákona o integrované prevenci.

Další jednání proběhne ve dnech 24.9. a 25.9. 2012 v Praze.

Výsledkem projektu má být IMPELOvský průvodce k implementaci čl. 23 směrnice o průmyslových emisích pro příslušné orgány které provádějí běžné kontroly ŽP a je možné, že projekt bude pokračovat druhou fází pro vývoj webové aplikace.

1. Kontroly přeshraniční přepravy odpadů, nařízení CLP

1. Společné kontroly přeshraniční přepravy odpadů (dále také „kontroly PPO“)

Společné kontroly zaměřené na přeshraniční přepravu odpadů českých a rakouských kontrolních orgánů mají již mnohaletou tradici. Společných kontrol se kromě příslušných orgánů pro PPO - tedy **ministerstva obou zúčastněných zemí**, účastní tradičně **ČIŽP, Policie ČR** – služba cizinecké policie a služba dopravní policie a dále **Celní správa** – hlídky mobilního celního dohledu.

1. Česko – rakouské kontroly proběhly ve 2 dnech, 27. a 28. 3. 2012 na místě bývalého hraničního přechodu Dolní Dvořiště/Wullowitz.

Na přechodu Mikulov/Drasenhofen proběhla kontrola dne 27. 3. 2012 a na přechodu Hatě/Kleinhaugsdorf proběhla dne 28. 3. 2012.

Souhrnné výsledky kontrol:

- v průběhu 4 kontrolních dnů bylo prověřeno celkem 747 vozidel
- ve 20 případech byl přepravován odpad
- porušení předpisů pro PPO bylo zjištěno ve 4 případech. Z toho 3 porušení byla administrativního rázu a týkala se přepravy sběrového papíru a lepenky. V jednom případě, který se týkal přepravy směsi plastu a gumy do cementárny, byl k přeshraniční přepravě nutný písemný souhlas, a nikoliv pouze příloha číslo VII nařízení. V současné době ministerstvo vyjednává podmínky pro případný odvoz do Itálie, země původu odpadu.

1. Česko – německá kontrola se konala dne 10. 5. 2012 v blízkosti hraničního přechodu Strážný/Phillipsreuth. Bylo zkontrolováno 32 vozidel, z nichž žádné nepřeváželo odpad.

1. Úvod k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí – „nařízení CLP“

Mgr. Marko prezentoval kompetence ČIŽP ke kontrole nařízení CLP, vyplývající z nového zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích („chemický zákon“). Na základě chemického zákona je ČIŽP umožněno od 1. 1. 2012 provádět kontrolu a ukládat sankce a nápravná opatření za porušení tohoto nařízení, a to právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám. Inspektoři referátů a oddělení chemických látek se při kontrolní činnosti nařízení CLP zaměřují zejména na kontrolu:

- správné klasifikace chemických látek a směsí
- správného označování chemických látek a směsí
- správného balení chemických látek a směsí
- **oznamování klasifikací a označování agentuře ECHA**

Povinnosti vyplývající z nařízení CLP jsou časově rozdílné pro chemické látky a pro chemické směsi. Od 1. 12. 2010 se klasifikují, označují a balí chemické látky podle nařízení CLP, kdežto pro chemické směsi je tato povinnost požadována až od 1. 6. 2015.

Nařízení CLP přináší mnoho nových změn týkajících se zejména klasifikace chemických látek a směsí a dále způsobu jejich označování.

9) Informace z exkurze ve spalovně komunálního odpadu a spalovně nebezpečného odpadu spalovna Pfaffenau a spalovna Simmeringer Haide ve Vídni + exkurze na skládce odpadu v Aszó-Galgamácsa

Ve Vídni je vybudován systém zásobování města teplem, získaným při spalování odpadů. Jsou zde 3 velké spalovny komunálního odpadu (Spittelau, Pfaffenau a Flötzersteig) a dále spalovna nebezpečných odpadů a čistírenských kalů Simmeringer Haide. Podle údajů z r. 2004 v Rakousku vzniklo 3 419 000 t odpadů/rok, z toho se spalovalo 44,69 % (ve spalovně Simmeringer Haide 16,41 % z celkového množství). Rakouská produkce kalů z ČOV činila 880 000 t/rok, z toho bylo spalováno 37,07 % (jen v Simmeringer Haide 25,18 %). Celková produkce nebezpečných odpadů činila zhruba 1 milion t/rok, z toho bylo spalováno 12,50% (v Simmeringer Haide 9,60 %).

1) MWA Pfaffenau

Ve Vídni platí od ledna 2009 vyhláška, která zakazuje ukládání směsného odpadu na skládky. **Spalovnou Pfaffenau** město vyřešilo likvidaci zbytkového směsného komunálního odpadu. Do spalovny jsou sváženy komunální odpad (zbytkový z kontejnerů, jak je vytríděn občany) a velkoobjemový odpad – obojí pouze z produkce občanů Vídně. Spalovna byla dána do provozu v září 2008 a její kapacita činí **250 000 t odpadů/rok** (denně je zpracováno 700 až 800 t odpadu).

Čištění spalin probíhá ve čtyřech stupních:

TZL jsou zachycovány **elektrofiltry** (a následně přidány do strusky).

Dále je provozována **dvoustupňová pračka plynů** (odstranění těžkých kovů a SO₂) – prací voda je odváděna na ČOV. Sádra se využívá v průmyslovém měřítku.

Dále spaliny procházejí přes **aktivní koks** z hnědého uhlí (s měrným povrchem 300 – 400 m²/g). Za hodinu projdou plyny 60 kg náplně a znečistí se vrstvička o síle 1 až 1,5 mm – tento koks spadne dolů a je nahrazen novým. Znečištěný koks je klasifikován jako vysoce toxický (a je ukládán v Německu do solných dolů).

Po ohřátí na 180 °C jsou na katalyzátoru odstraňovány ze spalin NO_x – používá se čpavková voda.

Po vyčištění spalin se spojí výstupy z obou linek spalovny a odcházejí společným komínem.

Spalovna zásobuje teplem na 50 000 vídeňských domácností, elektrickou energií 25 000 domácností. Lze regulovat poměr vyrobené elektrické energie a teplé vody, instalována je turbína s protiproudem.

Spalovna Pfaffenau je jednou z nejmodernějších v Evropě. Rozhodující pro její umístění v místě byla lokalizace dalších 2 spaloven odpadů ve Vídni (Spittelau a Flötzersteig), dále blízkost dálničního sjezdu, minimalizace zátěže obyvatelstva hlukem a návaznost na rozvody tepla z největší vídeňské teplárny. V sousedství se nachází městská ČOV a spalovna nebezpečných odpadů Simmeringer Haide. V okolí je průmyslová zóna, včetně největšího přístavu ve Vídni. Na velínu je ve dvousměnném provozu vždy 5 lidí, řízení spalovny je plně automatické.

Výstup z kontinuálního měření znečišťujících látek je propojen s úřadem. V integrovaném povolení jsou uvedeny zákonné emisní limity.

1. WIEN ENERGIE

Společnost Fernwärme Wien má za úkol zásobovat teplem město Vídeň a také likvidovat nebezpečné odpady a kaly z ČOV.

Spalovna Simmeringer Haide je držitelem certifikátů EMAS a ISO 14001 a 9001. Byla vybudována v 80. letech minulého století. Z odpadního tepla vyrábí teplo pro domácnosti a veřejné budovy a také produkuje elektrickou energii. Dnes je teplo dodáváno do 35 % vídeňských domácností a do patnácti let by se měl tento podíl zvýšit na 50 %.

V areálu spalovny se nachází sklad kapalných odpadů, chemicko-fyzikální čistírny a sklad pro odpady přivezené v sudech (rovněž kapalné).

Spaliny jsou čištěny suchou cestou. Odpadní vody ze spalovny jsou odváděny na městskou ČOV.

Ročně je v Simmeringer Haide spalováno 203 300 t odvodněných kalů z ČOV. Tyto kaly jsou do spalovny přiváženy jako tekuté (3 % sušiny) a jsou zde odvodňovány.

Objem vyráběné elektřiny odpovídá cca 95 % spotřeby elektrické energie ve spalovně.

67 000 t zbytků po spalování je ukládáno na deponii.

Snahou je **spalovat odpady co nejdříve po jejich přijetí do zařízení** a vyhodnocení laboratorních výsledků. V jednom okamžiku lze v zařízení skladovat max. 8 000 ks sudů s odpady (není však stanoven charakter odpadů v těchto sudech). S úřadem existuje dohoda, že nebude překročeno množství dle SEVESO.

Výstupy ze spalovny jsou: popílek, struska. Ze strusky jsou oddělovány magnetické kovy a poté je struska naložena na nákladní vůz. Provozovatel provádí zkoušky denně, povinně jsou dělány 2x/rok. U materiálů/odpadů, které odcházejí ze spalovny, musí být provedeno externím subjektem hodnocení, zda odpad nemá nebezpečné vlastnosti. V Rakousku nelze skládkovat nebezpečné odpady.

Kolem skladů odpadů jsou **monitorovací vrty** (monitoring podzemních vod, kvalita půdního vzduchu). Ve spalínách je kontinuálně měřeno 6 parametrů (CO, SO₂, HCl, NO_x, organický C a prach). Dále dvakrát ročně tytéž parametry měří certifikovaný odborník. Navíc 1x ročně jsou měřeny koncentrace dioxinů, furanů, PCDD....a další parametry, které nejsou předmětem integrovaného povolení. Spalovna není povinna předkládat úřadu, jaké rozborů si sama dělá dobrovolně. Do r. 2002 bylo hodně sledovaných parametrů, ale dnes jsou sjednoceny parametry, sledované u jednotlivých typů zařízení.

Úřady neprovádí specifické kontroly v oblasti životního prostředí, ale **souhrnnou kontrolu** (požární ochrana, BOZP...).

Vznikající **zbytky ze spalování odpadů** ve stavu, kdy již dále nereagují, je možné odstraňovat na skládce.

Skládka v Aszó-Galgamácsa

Na skládce zvláštního odpadu v Aszó-Galgamácsa se zneškodňují nebezpečné odpady. Skládka byla otevřena v r. 1989 – tehdy dal stát do společné firmy se soukromou pozemky pro výstavbu zařízení. Původně, do začátku 90. let minulého století, byly ukládány odpady v sudech, sudy byly zabetonovány (1. typ skládky). Skupina těchto skládek je již téměř zrehabilitována.

Se změnami v požadavcích pak byly vybudovány další skládky (2. typ skládky) - ty tvoří izolované deponie pro nebezpečné odpady – byly zastřešené kvůli ochraně před srážkami, plechové střešní moduly se dají posouvat po kolejnicích, zůstanou nad skládkami i po jejich uzavření. Poslední z takto vybudovaných skládek nebyla plně zaplněna odpady, přesto v ní bylo ukončeno ukládání odpadů. V současnosti je všechen odpad shora zakryt fólií, části, na nichž neproběhla biologická rekultivace, jsou zakryty střešními moduly.

Nejnovější skládka odpadů je vybudována tak, že plně splňuje BAT (3. typ skládky). Má posuvnou plachtovou střechu – kolejnice se však vždy po zaplnění jedné části

sklárky přesunou k další části, do níž se právě ukládají odpady. Již uložené odpady nejsou vystaveny povětrnostním vlivům, nýbrž jsou zakryty fólií HDPE, aktuální plocha sklárky je zastřešena plachtovou konstrukcí. Celkem je tato sklárka dlouhá 264 m, široká 60 m a délka střechy je 84 m. Projektovaná kapacita sklárky je 160 000 t odpadů, přičemž ročně je na ní odstraňováno 20 až 30 000 t odpadů.

Pro zařízení je vydáno povolení. To stanovuje seznam odpadů, které lze přijímat. Nesmí být přijímány infekční, hořlavé a radioaktivní odpady. V zařízení pracují chemici, kteří rozhodují, které odpady lze uložit s dalšími odpady, aby nedocházelo k reakci. Odpady jsou skládkovány také v sudech a big-bagách (ty jsou používány pro vytváření bazální vrstvy, aby nedošlo k poškození technických bariér). Průsaková voda ze sklárky se využívá jako záměsová v míchacím centru při přípravě stabilizovaných odpadů.

V povolení jsou popsány mj. parametry přijímaných odpadů (pH od 6,5 do 10,5 (odpady s obsahem azbestu mají povoleno rozmezí 6,5 až 12), sušina min. 40%). Odpady nesmí obsahovat vodu, výhřevnost nesmí přesáhnout 8 500 kJ/kg, jinak je nutné odpad spálit. V Maďarsku je postaveno více malých soukromých spaloven odpadů, ale v nich se nejedná o využívání odpadů. To souvisí se skutečností, že je v zemi stále hodně odpadů odstraňováno uložením na sklárky. Povolení stanovuje i roční kapacitu zařízení.

Nová sklárka je vybudována v souladu s požadavky EU. Jednotlivé bariéry tvoří (ve směru shora dolů): geotextilie, drenážní štěrky, geotextilie, HDPE fólie, geotextilie, drenážní vrstva, monitorovací systém na vodu, geotextilie, HDPE fólie a bentofix.

Na nejnovější skládce lze ukládat jen pevné odpady. Tekuté odpady, přijímané do zařízení, je možné používat jen pro stabilizaci.

Průměrné náklady na skládkování činí 100€/t.

Monitoring vod je řešen 2 sítěmi vrtů. Dále je sledována kvalita ovzduší - také na dvou měřicích stanicích v blízkých sídlech. Prováděna jsou hygienická měření.

Příští porada se uskuteční v listopadu 2012